

עין משפט נר מצוה

קרא א ב ג מיי פ"ג מהל' אשות ה' כל כד ופס"א מהל' איסורי ביאה ה' ד סגנ עשין ממ טו"ע אה"ע סי' כו סעף ד'.

ק"ב ד ה מיי פ"ו מהלכות גיורושן ג'לו כו סגנ ע"ס טו"ע אה"ע [סי' קל"ג סעף [ו] ויסתן קמא סעף טו' :

ונסתן ה' ה טו"ע ח"מ סימן פו סעף ט' : ק"ב ד מיי פ"ה מהלכות איסורי ביאה ה' ה ו סגנ לאוין רח טו"ע ח"מ סי' ה טו"ע ט' :

ק"א ז מיי פ"א מהל' טוען ונטען ה' ה טו"ע ח"מ סימן פו סעף ט' :

ק"ב ד מיי פ"ה מהל' איסורי ביאה ה' ה טו סגנ לאוין קט' : ק"ג ט מיי פ"ב מהל' איסורי ביאה ה' י :

ק"ד ז מיי פ"ה מהל' אשות הלכה כה סגנ עשין מח טו"ע אה"ע סי' מח סעף ה' : ק"ב כ מיי ע"ה ה' יא טו"ע ש"ס סעף ד' :

הגהות הב"ח

(א) נ"ב אמר'ה אמי איהא איהא סהדי ג"כ קן הוא גירסת הרי"ן: (ב) שם השתא מיהא לימניה כ"ל וימניה לא נחמק: (ג) שם מודעא אגטיא ועל דמנענ' וכו' וימין. תמ"ט וי"ב סי"א ועל דפיקדי גנדי שרזיי דרבנן ועל דשריי שנתא הלחין וימין ולא אחיי ורבע שמתיה: (ד) תוס' ד"ה ה' וכו' ור' מינא מבני א"י אמר' :

הגהות הגר"א

[א] נ"ב ולא משום דשמואל כ"ל:

מוסף רש"י

הובא בסוף המשכת.

תום ר"י הוקן

צער לידה. יולדת בקושי והיתה רוצה ששומר על בניה. אמרי איבא שהדי בארית. שם מקום. א אורח הור כאן והלכו להם ונחשו להם. דרבי חנינא. ככתובות א גכ' בנהיה דבר שמואל דאשתבין. אסתן. צפון. כלומר לא נחוש לנדיים שאינם כאן. בשבויה. שהרבה קולות עשו בה חכמים, והטעם שאי"פ שנשבת לא היה לנו לאוסרה מספק שהיה לנו להעמידה על חזקה ובהזקת כשרה היתה, אבל הכא הרי יצאתה מתחת פניה שהרי קבלה קדושין ואיתרע לה חזקה, ואי"פ דהשתא לית בהו שור פרוטה הואיל וקלא דההוא וימא קדיש הנה ביה שור פרוטה חיישין לה. ורב חסדא סבר הואיל והשתא חזינן דלית בהו שור פרוטה של לנו להעמידה בחזקת פנויה דומיא דשרביה. ואי"פ דקיימא לן כשמואל דחיישין שמא שור פרוטה במדי ולגבי האי מילתא לא נפקא לן מדי, ולגבי שאר מילי דאשת איש נפקא מינה דחיישין לעדים שאינם כאן, והוא שיצא קול כל דהו אבל אם לא יצא קול כלל דואי לא חיישין לסהדי כמו שבארנו בכתובות פרק האשה שנתארמלה. מההיא משפחה. שיצאו מאותה אשה שהתיר רב חסדא לשני. שויתא, כד של הדס. בביאה ובשוקא ובלאו שידוכי. משום פריצותא. דמבטל גיטא. ששלח גט לאשתו וקודם שייגע גט לאשתו ביטלו בפני שנים, ונפיק מיניה חורבא שהשלח הולך ונחמה לו והיא הולכת ונשאת ונמצא גט בטל ובניה ממזרים, וכי"פ הרי"ם [גירושין פ"ו הכ"ן]. ור"ש פירש שהגיע בשליח ובטלו שמוא יתנו לה השליח אחר שטבלו ונתשאו בו. מורעא. היא בשני ענינים, אם אמר לשנים כל גט שאכתוב לאשתי הרי הוא בטל, או אפילו אם הוא מאלו שכופין אותו להוציא, הואיל והודיע להם שמחמת אונסו יאמר* רוצה אני לא בטל ומיהו אינו גומר בלבד לגרשה דלא הוי גיטא עד דמבטל גיטא למרעיה בטר דאכתוב וכו' לא מהני דאמר מדי דאכתוב הו"ל כחספא דהא איבטיל כמו שבאר (בב"ה) [ב"ע"ה] בהשולח. וכן אם מודיע להם שהוא אנוס אי"פ דהוי מאלו שכופין אותן להוציא הואיל והודיע להם שמחמת אונסו יאמר רוצה אני לא בטל למרעיה בהדיא מקמי דאיכתוב גיטא לא הוי גט כשר, דבאונסא בלא מסירת מודעא בעינן דנימא בהדיא רוצה אני, והכיא דמסר מודעא בהדיא בעינן דליבטיל למרעיה כדאימא בערכן [א, כא] וכומו שביארנו פ' המגרש. וכל מודעא דיגטא אי"פ דלא ידע בההוא מודעא הריא מודעא, ואי"פ דאמרין [ב"ב מ, ב] כל מודעא דלא כתיב בה ידענא ביה באנסא דפליגי לאו מודעא היא, ח"מ במקח וממכר אבל בגט הויא מודעא, דכל מודעא לגילוי מילתא בעלמא הוא כדאימא בחזקת הבתים [ב"ב שם] ובטל גיטא, ובהדיא אמרין בערכן [שם] גבי אה מילתא אמר רב ששת האי מאן דמסר מודעא איגטא מודעיה מודעא. שליחא דרבנן. שמכה שליח ב"ד שזומזין לדין, או כשעשה שליחותו ומה

יב:

הא איבא שהדי באוריה. ה"ג ר"ת ולא גרים בארית והסופרים טעו זין ארית לאורית ואורית הוא מערב כמו אוריה צפרק לא יחפור (ב"ב דף קה). גזי שכניה צמערב מאי אוריה אור יא ולא כמו שפירש צוקנטרס^[ק] אוריה מורה אור שגלי^[ק] פני השכניה והשתא אמאי

שפיר דבני צבל היו אומרים הא איבא שהדי צאורי כלומר צא"י שהוא מערב כדאמרין^[י] צמערבא אמרי ורב חנינא^[י] מא"י אמר עדיה צלד אסתן ומיאסר כלומר צבל שהיא צלפון לסתת הוא לפון כדאמתן (מגילה דף סז): שמעתתא בעי לילותא כיומא דאיסתא דרוח לפונית מונעת את הגשמים כדאמר (אבוז ב) מלפון זהב יאתא תרומא מלפונא^[ט] אסתמא יאתא: **והאיבא שהדי באוריה.** אין לפרש לניחוש לשמא איבא שהדי דל"כ אין לדבר סוף לעולם איבא לנמשח והא נמי ליה לפרש והא איבא שהדי ידיע^[ז] דנההוא שעתא הוה ציה ש"פ דפשיטא דעל זה ראו להחמיר, אלא נראה לר"י לפרש והא איבא שהדי כלומר יאל הקול שיש

עדים צאורית או צמדנית הים: **אם הק"נו בשבויה.** אית ספרים שכתבו זהו משום דמנוולא נפשה^[ד] נקל צאשת איש וי"מ אס הקלנו צבצויה היינו משום דאפילו איבא שהדי שנצית מ"מ לא היו יודעין אס נטמאה ל"כ אינה אסורה^[ס] מה"מ (א"כ) נקל צאשת איש דלי איבא שהדי דלמא אצנא דכוחלא אית צה ש"פ הויא א"ה גמורא א"כ אין דין הוא שנקל עליה וי"מ אס הקלנו צבצויה משום דליבא אלא איסור לאו דזונה נקל צא"ה דאיבא איסור מיתה ולא נהירא שהרי הצבצויה נמי פעמים דאיבא איסור מיתה אס הוא כהן וש לו זן ממנה שהוא חלל ועודו עבודה מצומצם צבצויה וצוה יש חיוב מיתה^[ה]: **וע"ז דמבטל גיטא.** פ"ה כגון השולח גט לאשתו והגיע

צשליח וא"ל גט שנמתי לך צטל הוא ואיבא לנמשח שמה יתנוו לה השליח לאחר צטטלו ותנשא צו ולא נהירא דאין סברא לומר שינן לה השליח כיון שהוא מנוסה צו דלעזו צרשיעי עסקינן לכן נ"ל כדאמר התם (גיטין דף גז). צראשונה היה עושה צ"ד ומצטל לפניהם התקין ר"ג שלא י"ד עושין כן אך פליגי התם (דף גז). דאיבא למ"ד אס צטטלו מצוטל ולדידיה ניחא שהרי

אשה זו אינה יודעת צטטלו ומינשא^[ה] ואפילו למ"ד התם אס צטטלו אינו מצוטלו מ"מ הרי מוילא לעזו על הגזט^[ז]: **בבב"הו א"א מנגיד רב.** על זה סומכין החתמים צומן הזה שדרים צבית חמותם^[ח] ואפילו לנאן דחייש לעיל מה שדרין עכשו צבית חמותם היינו צבציל טובת הנאה שדרים צבל שצירות צבית דיש הוכחה שאינם דרים צבציל חמותם אלא צבציו שאר טובות צבית^[ח]: **משום פריצותא.** מפרש ר"ת דצביו שאר פריצותא לפי שטרין או עדי ציאה או עדי ציאה פ' ר"ג (דף גז). **מנא אמנינא לה.** מנא אמנינא לה דהאי דשתיקתא דלאחר מתן מעות ולא שתיקותא דלאחר מתן מעות לאו א"א אמר רבא מנא אמנינא לה דתניא^[י] אמר לה צבנסי סלע זו בפקדון וחזר ואמר לה התקדשי לי בו בשעת מתן מעות מקודשת לאחר מתן מעות רצתה מקודשת לא רצתה אינה מקודשת מאי רצתה ומאי לא רצתה אילימא רצתה דאמרה אין לא רצתה דאמרה לה מכלל דרישא

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

לאו היינו דיהודית. רב חסדא קאמר לה: **לער לידה.** שהיתה יולדת תאומים דלמחר מנר (ציצמות דף סה): יהודה ותזקיה אחי פזי וטוי אחוומא: **קנל ציך אצוק קידושי.** מאיש אחר ובעל זה אסור לך: **צאידיים.** שם מקום ואותו היום היו צכאן והלכו להם: **דרצי חנינא.**

צכמוצות^[ק] גזי צנתיא דשמואל דאשתבין ואיימיניהו לצי מנרשא דרצי חנינא ואוקמיניהו לשצווייה אצבאי הא אמרה נצצתי וטהורה אני וכן אידך והתירס לכהונה ואמרו ליה לר' חנינא הא איבא שהדי צמדנית הים שראו אותן שנצבו ומנן^[ק] אס יש עדים שנצבית היא אומרת טהורה אני אינה נאמנת ואמר להו השתא מיהא לימנאו ואינן מעדיין על שציימן ונמירס: **עיידיה צלד אספן.** רוח^[ק] לפונית ואינן צאים ומעידים ותאסר צנתייה: **לא סנינא לפו סא דרב חסדא.** המעירה משום דאיבא שהדי צלצדית: **מההיא משפחה.** שנשאת לאחר וילדה לו: **ולאו משום דסנינא לפו דשמואל.** למיתש שמה ש"פ צמדי: **אלא משום דסנינא לפו דאזני ורנא.** דכיון דאיבא שהדי צלצדית לא מקילינן צה: **צטוטיא דאסא.** צצט צד של הדס: **גגדיה כרב.** משום פריצותא דקדיש צשוקא: **ואלרנה גיטא.** אס צצת לינשא לאחר כשמואל דלמחר חיישינן שמה שזה פרוטה צמדי: **דרצ מנגיד כו.** משום פריצותא: **ועל דמצטל גיטא.** השולח גט לאשתו והגיע צשליח ואמר לו גט שנמתי לך צטל הוא^[ק] דילמא לא ידעי ליה אינשי צצטליה קודם שיצא לידה ומנשא יתנו השליח לאחר צצטלו ותנשא צו: **ועל דמנא מודעא אגיטא.** כגון צגט המעושה צישראל^[ק] דמוילא לעזו על צניה: **דמנער שליח דרבנן.** שזומינו לדין מפיי **הצנינא** וזה קס עליו ומכהו: **ועל חסנא דדייר צבית חמוה.** שמה יכשל צה סקתם^[ק] חמותא ארובת את חתני דלמחר מנר (פסחים דף קיג). זה זוכר צאשתך מחמתה **הצאשון:** **מידה סוס דיימא חמסיה מיניה.** חסדוה ממנו לשון דומה וצת דומה (סוטה דף סז): **צליפסא דאסא.** מחללת של הדס: **צנינא.** כלומר נקטא לה ולא השלכתה ואישיתיקה: **הויא ססיקה דלאחר מסן מעום.** שמתחלה קצילתמה והעמות היו צמוכה לה דעיה צה^[ק] וכשדעה אחר כן ושקמה שתיקה דלאחר מתן מעות היא ולא כלום היא דהאי דשתקה משום דלא איכפת לה מימר אמרה מעיקרא לאו אדעתיה דהכי קצילתינהו: **מנא אמנינא לה.** דשתיקה דלאחר מתן מעות לאו א' כלום היא: **צעעס מסן מעות.** אס קודם שקצלתן אמר לה התקדשי לי צו מקודשת דכי קצילתיא אדעתא דהכי קצילתיא: **מכלל דרישא.** דלא פליג צין רצתה ללא רצתה: **כי**

מעות היא ולא כלום היא דהאי דשתקה משום דלא איכפת לה מימר אמרה מעיקרא לאו אדעתיה דהכי קצילתינהו: **מנא אמנינא לה.** דשתיקה דלאחר מתן מעות לאו א' כלום היא: **צעעס מסן מעות.** אס קודם שקצלתן אמר לה התקדשי לי צו מקודשת דכי קצילתיא אדעתא דהכי קצילתיא: **מכלל דרישא.** דלא פליג צין רצתה ללא רצתה: **כי**

מעות היא ולא כלום היא דהאי דשתקה משום דלא איכפת לה מימר אמרה מעיקרא לאו אדעתיה דהכי קצילתינהו: **מנא אמנינא לה.** דשתיקה דלאחר מתן מעות לאו א' כלום היא: **צעעס מסן מעות.** אס קודם שקצלתן אמר לה התקדשי לי צו מקודשת דכי קצילתיא אדעתא דהכי קצילתיא: **מכלל דרישא.** דלא פליג צין רצתה ללא רצתה: **כי**

עליו לעזו מחמתו. ש"מ שמי שנטען על עורה לא יראה על פתח ביתה כלומר באותה שכונה, ואם עבר מכין אותו מכת מרדות. ולשון הרי"ם באיסורי ביאה (פ"ה) [פ"ב ה"י"ג] מי שנטען על עורה או מי שיצא עליו שם רע לא יזור עמה בבית אחד ולא יראה באותה שכונה ומעשה באחד שהיו מרבנין אחריו עם חמותו והכו אותו חכמים מפני ששכר על פתח ביתה. ע"כ. נראה דלענין דירה נתן הרי"ם לנטען על העורה דין כהן שגירש, דאמרין בהאשה שנתארמלה (תובכות כח, א) לא תזרו עמו כמבי והשוה ריחוק דירה לערוה שהיא כבת גבי ישראל, עם דירה גדרושה לגבי כהן שהיא בלא, והטעם דלאו דכהונה חמיו וערוה שהיא כבת תמיא. נהרדעי וכו'. והלכתא כרב יוסף דאכילוהו מנגיד רב וכן פסק הרי"ם [א"טס"יב פכ"א ה"י"ד]. מיהו לא הביא חתנא דדייר בבי חמוה לענין מכת מרדות, אלא שכתב בקידושה פרק כ"א [ה"טין] וכן [אסרון] חכמים על האיש שידור בבית חמיו שזו עוות פנים. ע"כ. נראה שפירש חתנא אפילו נשאת. ור"ש פירש שיש יכשל במחמתו שסתם חמות אוהבת חתנה. ולזה הפירוש קשה אמאי אמר בי חמוה היה לנו לומר בי חמותו ולדידיה היא אין לו חמת מותר. ציפחא. אגודה של הדס. ור"ש (ש"פ) מחצלת. שאמר לה הרי את מקודשת לי בזה והיא קבלה בתורת קדושין ואמרה הן או שתקה שהרי הבינה הלשון. אמרו ליה. אותן העומדים. הא לית ביה שור פרוטה. ז) ואסרה רבא דלא הוה ס"ל הא דשמואל. כלומר לא זרקתה אלא הלכה לה עם האגודה ולא אמרה כלום כשאמר התקדשי לי בר' וזו דאית בהו תקדשי לי גרסינן. ואית דאמרי דאפילו לא אמר לה השתא לי, הוו יריים מוכיחות דהא מעיקרא אמר לה לי. שתיקה דלאחר מתן מעות. שהרי מעיקרא כשנטלה האגודה בתורת קדושין לא היה דעתה אלא על האגודה, והואיל והאגודה אינה שור כאן פרוטה, הקדושין אינן כלום, וכי אמר לה בטר הכי תקדשיי בכה שיש בתוכה הואיל ושתיקה אין זה כלום שלא נתרצית. והאי דלא שדיתא לאגודה, סברא אחיצנא בה לאו דינא גמירי כדמפרש רב אחאי לקמן [יג, א]. ואית דגרסי אמרה ליה שנראה מתוך דבריה שאין דעתה אלא על האגודה, אבל אם אמר לה בזה ולא נראה מתוך שתיבתה שאין דעתה אלא על מה שהיא רואה, דעתה על כל מה שבתוכה, ואפילו אין בה באגודה שור פרוטה אם יש במה שבתוכי שור

מסורת הש"ס

(א) [ציצמות סה:]. ג) [צנתיא:]. הויא. [צדפורי:]. דהויא], א) [כמוצות כב. צ"ב קל"ה]. ד) [כמוצות כב. צ"ב וצ"ג]. ט) [צנתיא:]. דקדיש], ו) [צנתיא:]. דאלרנה. צדפורי: ו] ואצריך, ז) [ציצמות כב. צ"ב לקמן ע., ט] צ"ב צ"ג]. י) [חוספתא דקידושין פ"ב ה"ח [ע"ש], ט] [כב ע"א], ט] [כמוצות כב ע"א], ט) [צנתיא שצ"רי"ק:]. צלד צפון], ט) [גיטין לג ע"א], ט) [גיטין פח פ"צ], ט] [צדפורי:]. תמות], ט) [רש"י צנתיא:]. ללו הדיאה אמת שלפני, ואצ"ל כן גס צמוס], ט] [שבת גי ע"ב], ט] [גי' רש"י צנתיא כב. מולאסתמא], ט) [צדפורי:]. מן המורה. [ולפי' אולי אי"ל להקדיש חמת רצ"ח שאתיה], א) [ע' משפחות כמותות כב. ד"ה עדי מוס' ומאה ס"ו], ט] [וע' היטב מוס' יצמנות כב. ד"ה דמנענל ומוס' גיטין לג: ד"ה אמר רב יוסף], א) [אצ"ל אותן שטעיזו כן הוין], ד) [ויאסרה דבא"י צ"ב ואצ"ל והמירה רבא],

מוסף תוספות

א. שרורא צפונית מולת הוהב שמועצת הגשמים ונמצא כשתבחרתה דיקור הוהב בולל כדאמרין בס' לא יחפור (כ"ב כה). מוס'. טוך. וע"ע ספרי הלוינו פקד לג פסוק צ. ב. דודאי איבא שהדי וכו'. מוס' טוך. ג. עד שנתקור דברי העדים. מוס' הל"ש. ד. ולא שכיח כולי האי צנטימא ניקל בביא דשכיח יודיעי אם אית ביה שרי"פ. מוס' כמוצות כב. ועי' רעט"א. ה. ובתר הכי משתבח דבטילה ונתא ובניה ממזרים. רעט"א. ו. ורב משפח דס"ל בירש השולח דביטלו אינו מבטל כרשב"ג. מוס' יצמנות כב. ועי' רעט"א כהן. [נר]ב יוסף גופיה אית ליה דליבא איתו בטלו אינו מבטל. מוס' הל"ש. ז. ד. ומפיק עלה לעזו וריעון שהרואה סבור שהועיל ביטולו והגט בטל ובניה ממזרים. נמוקן יוסף. [נ]קל היכי דמנגיד אמאן דמקדש בשוקא או בביאה אינן דליבא איסורא. מוס' גיטין לג: ד"ה ורב יוסף. ח. דבשל סופרים הלך אחר המיקל. מוס' יצמנות כב. ד"ה הדל. ט. ואפי' אי קדיש החלה אכתי צריך עירי יהוד. מוס' הל"ש. ועי' רעט"א. י. דהיינו חוצפה משום שעושה הפקר שתתא תחלת קידוב באשתו בביאה ונראה כעושה דרך גנות. רעט"א.

תום ר"י הוקן (המשך)

צצזו לו כ"ד. תלתין וימין. דעמד לו כ"ד בשמתא ולא אחי למשרי שמתיה. חתנא. אית דמפרשי חתן שרדש אורסתו ודר בבית חמיו משום פריצותא. דחליף. שעובר על הפתח. מירם. כמו דומה [סוטה כו, א]. יצא

^[1] ונראה דצב"ל: אם אמר לשנים וכו' הרי הוא בטל דלא הוי גיטא עד דמבטל למרעיה מקמי דאיכתוב גיטא אבל בטר דאכתוב וכו' לא מהני וכו'. וכן אם מודיע להם שהוא אנוס וכו' יאמר רוצה אני ומיהו אינו גומר בלבד לגרשה דבאונסא וכו'.